

Nemačka razvojna banka KfW potvrdila je da je odustala od planova finansiranja hidroelektrane Janjići na reci Bosni u Bosni i Hercegovini, saopštila je 28. januara 2022. organizacija RiverWatch.

Ugovor o kreditu od 30 miliona eura između KfW-a i Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine (EPBiH) koja je u vlasništvu vlade entiteta Federacija BiH, potpisan je 2014. za elektranu Janjići snage 15,75 megavati (MW).

Postrojenje bi podrazumevalo branu visoku 16 metara i poplavilo bi deo reke s nizom brzaca uzvodno od Zenice u centralnoj Bosni.

“Lokalitet je vrlo cenjen od strane lokalnog stanovništva i pruža stanište zaštićenim vrstama kao što su vidre i najmanje 15 vrsta riba od evropskog značaja, uključujući ugroženu mladicu. Hidroelektrana bi predstavljala prvu veću barijeru koja bi zaustavila migraciju riba od Dunava, preko reka Save i Bosne do Sarajeva”, saopćio je RiverWatch.

“Godinu nakon podnošenja pritužbe banci, pozdravljamo ovu odluku. Želeli bismo izraziti zahvalnost našim prijateljima iz drugih nevladinih organizacija koji su nam pomogli u ovoj kampanji. Sledeći korak je brisanje elektrane iz prostornog plana, a Eko Forum je već podneo inicijativu Ministarstvu prostornog uređenja (Zeničko-dobojskog kantona, jednog od deset u entitetu Federacija BiH)”, rekao je Samir Lemeš iz lokalne inicijative Eko Forum Zenica, kako se navodi u saopćenju.

“Ovo je vrlo obećavajući korak nemačkog KfW-a i predivna vijest za reku Bosnu i ljude koji žive uz nju. Međutim, ostat ćemo na oprezu kako bismo osigurali da nijedan drugi finansijer ne podupre projekat”, saopćio je Ulrich Eichelmann iz Riverwatcha.

“Ova odluka je izvanredna jer se KfW sve više povlači iz finansiranja hidroenergije, što jako pozdravljamo. Ovo takođe uzima u obzir činjenicu da hidroenergija za sobom ostavlja ogromnu štetu prirodi i egzistenciji lokalnog stanovništva”, saopštila je Annette Spangenberg, lider sektora za očuvanje prirode u njemačkoj fondaciji EuroNatur.

“Bosna je reka po kojoj je naša država dobila ime. Ima neopisivu vrednost za sve nas. Potpuno je suludo bilo da se pokušava uništiti izgradnjom hidroelektrane Janjići uprkos protivljenju javnosti i protivno domaćim i međunarodnih zakona o zaštiti životne sredine. Duboko osećam svaki ilegalni napad na životnu sredinu u BiH, posebno ovaj, jer reka Bosna je deo mog identiteta. Jako sam zahvalna što se KfW odlučio ponašati odgovorno”, saopštila je Emina Veljović, iz Aarhus Centra.

“Pozdravljamo ovu odluku banke koja je verovatno uočila nepravilnosti u postupku davanja koncesije, a očekujemo da isto učini i nadležno ministarstvo”, rekla je Jelena Ivanić iz Centra za zaštitu životne sredine.

“Hidroelektrana Janjići očito nije u skladu sa standardima KfW-a, jer bi prekrasni brzaci i

otoci reke Bosne bili potopljeni ispod akumulacije duge tri kilometra. Nakon ove odluke KfW-a, vlada mora poduzeti korake prema dugoročnoj zaštiti ove i mnogih drugih jedinstvenih bosanskih reka”, rekao je Andrey Ralev, voditelj kampanje za biološku raznolikost u organizaciji CEE Bankwatch Network.

U BiH je do sada izgrađeno 109 malih hidroelektrana, od čega je 65 u Federaciji BiH, a 44 u Republici Srpskoj. Prema podacima organizacija koje se bave zaštitom okoliša, u pripremi je izgradnja dodatnih 345.

Nadležnost za izdavanje suglasnosti i dozvola za izgradnju u Federaciji BiH podeljena je između entiteta, kantona i opština, dok su u Republici Srpskoj (RS) za to nadležne entitetska i lokalne vlasti.

Koalicija za zaštitu reka u BiH, koja okuplja 30-ak organizacija, godinama insistira da vlasti u BiH uvedu moratorijum na izgradnju, zbog, kako navode, isključive koristi koju male hidroelektrane donose investitorima i štete koju nanose rekama.

Izvor: slobodnaevropa.org